

סימפוניה מס. 3 בלה מינור (הסקוטית) אופוס 56

על היצירה

את הרעיון לכתוב סימפוניה סקוטית הגה מגדלסון לראשונה בשנת 1829 כשהיה בן 20, זמן קצר לפני שנסע לבקר בסקוטלנד. הוא החל, אמנם, את כתיבת הסימפוניה כמתוכנן, אך השלמת היצירה התעכבה במשך שלוש עשרה שנים בקירוב. נוהגים לייחס את כתיבתה הממושכת של היצירה לכך שהיה עסוק בכתיבת יצירות אחרות שדברו יותר אל ליבו (כמו הפתיחה "מערת פינגאל" והסימפוניה "האיטלקית"). כמו גם לקשיים בפתרון בעיות מבניות שהתעוררו במשך הלחנתה של הסימפוניה, והקושי לשחזר את רשמיו מסקוטלנד, שהלכו והתעמעמו עם חלוף הזמן. בסופו של דבר, הושלמה הסימפוניה ה"סקוטית" בשנת 1842 ובוצעה תחת שרביטו של מגדלסון קודם בלייפציג ואחר כך בלונדון שם הוא הקדיש אותה למלכה ויקטוריה.

על מנת להשלים את הבלבול הכרונולוגי, הרי למרות שהסימפוניה ה"סקוטית" הושלמה תשע שנים לאחר הסימפוניה ה"איטלקית", היא הוצאה לאור לפני, ולכן "זכתה" להיות הסימפוניה השלישית, ואילו ה"איטלקית" זכתה במקום הרביעי ...

אין ספק שהמסע של מגדלסון בסקוטלנד היווה את מקור ההשראה לכתיבת הסימפוניה ה"סקוטית". בין החורבות של הארמון באדינבורג, מגדלסון בן העשרים התרשם מן האווירה והגה את הנושא המהורהר של הפתיחה האיטית המתוזמרת בצבעים קודרים של כלי העץ הגמוכים והוילות. באדינבורג הוא גם נכח בתחרות של נגני חמת חלילים, עובדה שיש לה קרוב לודאי קשר לכך שיסודות מסוימים של מוסיקה עממית סקוטית מופיעים במנגינה הפנטסטונית העליזה של הקלרינט הפותחת את הסקרצו.

כמו הסימפוניה השנייה, גם הסימפוניה השלישית, מבוצעת בהמשך אחד, ללא הפסקה בין ארבעת פרקיה. בביצוע הבכורה של היצירה בלייפציג מגדלסון אפילו בחר להשמיט את ציוני הטמפו של הפרקים מהתכנייה של הקונצרט. בכך, ובכך ששאב חלק נכבד מהחומר התימטי של הסימפוניה מהגרעין של המוטיב מן המבוא האיטי, הוא יצר סימפוניה שבה האחדות של השלם הינה בעלת חשיבות עליונה.

כמקובל אצלו, מגדלסון לא רשם תוכן מילולי - תיאורי ליצירה למרות שהפרטיטורה מעלה בדמיון פרשנויות חוץ-מוסיקליות. הפרק השני לדוגמא כולל מוסיקה מפוארת עם מקצבים מנוקדים שמעוררת מחשבה על תהלוכת אבל. הפרק הרביעי (Allegro Guerriero) מסמל מאבק שמיצג באופן מוסיקלי על-ידי פוגטו דיסוננטי. הפיגלה פותר את הקונפליקט באמצעות מספר חזרות על מנגינה באופי הימנוני בלה מז'ור, אמצעי שמגדלסון כנראה שאל מהסימפוניה הפסטורלית של בטהובן.

לסימפוניה ארבעה פרקים שמבוצעים כאמור ברצף. הפרק הראשון כתוב בלה מינור, שני הפרקים האמצעיים כתובים בטונליות מז'ורית ואילו הפרק האחרון מתחיל בטוניקה מינורית אך מסיים במז'ורית. הפרק השני הוא סקרצו ואילו הפרק השלישי - איטי

פרק ראשון: Andante con moto-Allegro un poco agitato

הפרק הראשון בסימפוניה הוא בסולם לה מינור. הוא בנוי, כמקובל, בצורת סונטה-אלגרו. אפשר להבחין ב-

- מבוא קצר ואיטי המורכב מארבע אפיזודות.
- תצוגה
- חטיבת פיתוח
- רפריזה מקוצרת
- קודה

סימני דרך:

מבוא

האפיזודה הראשונה איטית ונוגה ובנויה משני פסוקים שיוצרים יחד פריודה.

המבוא נפתח במנגינה הבעתית ועגמומית בוילות ואבובים:

Andante con moto M.M. ♩ = 72

2 Fagotti

Vla.

Vla.

העגמומיות נוצרת מכך שהמנגינה מבוצעת על-ידי כלים "נוגים", ואילו התזמורת מופיעה בהרכב חסר ללא הכלים המבריקים - כינורות וחלילים.

בפסוק הסוגר, היוילות מגובות על-ידי כלים נוספים שמעניקים למנגינה גוון מלא יותר.

האפיזודה השנייה מנוגדת לראשונה.

מלודיה באופי רציטטיבי מבוצעת על-ידי כינורות. היא מטפסת למעלה ולאחר מכן יורדת כשברקע לווי מאד עדין של קבוצה מתוך התזמורת.

Musical score for Flute (Fl.), 2 Oboes (2 Oboi), Clarinet in A (Cl. in A), Violin I (VI. I), Violin II (VI. II), and Viola (Vla.). The score is in 3/4 time and features dynamics such as *p*, *sf*, *cresc.*, and *à 2*. A rehearsal mark '20' is present above the Flute staff.

בהמשך, המלודיה הופכת להיות סינקופית, ונוצרות מעין אנהות שנתמכות על-ידי "נגיעות" רכות של התזמורת בקצב של פעמות.

Musical score for measures 26-28. The score includes parts for Fl. Cl., Fg., Cor. (E), VI. I, VI. II, Vla., Vlc., and Cb. The music is in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). The dynamic marking is *pp* (pianissimo). The Fl. Cl. part has a *à 2* marking in measure 28. The VI. I part has a melodic line with slurs and ties. The Vlc. part has a single note in measure 26.

מודולציה לפה מז'ור מובילה אל האפיזודה הבאה.

האפיזודה השלישית דינמית ומגיעה בהדרגה לשיא באמצעות שרשרת של מודולציות.

צ'לים מנגנים מוטיב מתוך המנגינה הנוגה בסולם פה מז'ור מעל לבס אוסטינטי פועם. כלי נשיפה מעץ מחקים אותם וברקע כינורות מרחפים מעל. סינקופות של שמיניות בליווי מניעות את המוסיקה קדימה.

32

Fl. *cresc.* *f*

Ob. *p* *f*

Cl. in A *cresc.* *f*

Fg. *p* *f*

Cor. (C) *p* *cresc.* *f*

VI. I *p* *cresc.* *f*

Vlc. *p* *cresc.* *f* *fp*

Cb. *fp* *p* *f*

אחרי מודולציה קצרה, אותה פרזה מוסיקלית חוזרת בצורה מדויקת דרגה אחת יותר גבוה בסול מז'ור. אחרי מודולציה נוספת הפרזה המוסיקלית מטפסת עוד שלב לסולם לה מז'ור, משתנה, מתעצמת ומובילה לשיא שבו הכינורות עם תמיכה של התזמורת משמיעים את המוטיב בעוצמה רבה בסולם סי במול מז'ור והצ'לים צוללים מתחתם. בסיום האפיזודה הכינורות נשארים תלויים באוויר ואחר-כך ויורדים לאיטם.

43

VI. I *ff* *sf* *sf* *p dim.*

Vlc. *ff* *fz* *fz* *fz* *fz* *trem.* *fz*

האפיזודה האחרונה היא סינתזה בין שתי האפיזודות הראשונות.

המנגינה הנוגה מופיעה בשלמותה והכינורות והחלילים משלימים אותה עם קונטרפונקט מרחף.

50

VI. I

VI. II

Vla.

Vlc.

Fl.

p

sf *dim.* *p*

sf *dim.* *p* *pizz.* *p*

ten. *60* *pp* *dim.* *dim.* *pp*

dim. *p* *dim.* *pp*

גוף הפרק

בנושא הראשון ניתן לזהות בקלות את המוטיב מתוך המנגינה הנוגה אבל המשקל מתחלף ל-6/8 והתנועה זורמת. המודוס המינורי והתזמור - כלי קשת בגיבוי קלרינט - משרים אווירה רכה ומלנכולית והסיום הנשי בכל פסוק מקנה עדינות.

Allegro un poco agitato ♩ = 100

VI. I *pp*

VI. I

VI. I *sempre pp*

הנושא חוזר בתזמור מלא, מתרחב ומתעצם לקראת שיא.

פורטיסימו "אסאי אנימטו" (**Assai animato**) מציין את תחילת הגשר אל הנושא השני.

Assai animato ♩ = 120

VI. I *ff*

המנגינה הנמרצת המבוססת על המוטיב הקצבי של הנושא הראשון שועטת קדימה עד שהיא כמו "מתנפצת על סלעים".

בבת אחת, היא מפנה את הזירה ל"נושא שני" אף הוא במינור (מי מינור). הנושא, לא זו בלבד שאינו מנוגד לנושא הראשון, אלא הוא מצטרף אל פרגמנטים מתוכו ומשלים אותם כקונטרפונקט.

Cl. in A *mf*

VI. I *p*

Cl. in A

VI. I

הנושא מופיע קודם בקלרינט ואחר-כך בנוסח מקוצר בחליל. הפרגמנטים מתוך הנושא הראשון – בכלי הקשת.

טרמולו של כלי קשת וטימפני, בקרשצ'נדו בטווח של פיאניסימו ועד פורטיסימו, מובילים לשיא. מוטיבים מתוך הנושא הראשון דוחקים את ה"נושא השני" החוצה ומשתלטים על אפיזודה רבת עוצמה ונמרצת שמובילה אל -

נושא שלישי חם ורגשי (אף הוא בסולם מי מינור) בעל אופי ייחודי יותר המופיע בטרצות מקבילות בשתי קבוצות הכינורות, עם מקצב משלים בתזמורת:

בסופו הוא מצטמצם ודועך תוך כדי שיחת מענה בין כינורות וכלי נשיפה מעץ עד לצליל בודד "מי", ומביא את התצוגה אל סיומה.

חטיבת הפיתוח

הצליל "מי" הופך לטרצה של אקורד דו דיאז מינור קודר וממנו נובע פרגמנט מתוך הנושא המרכזי.

ההיגד הזה שוקע פעמיים בסקוונצות כרומטיות עד ל צליל "דו" שאוגר כוחות וצובר תאוצה עד שהוא מגיע לאקורד על הדומיננטה של דו מינור.

אזכור של ה"נושא השני" כפי שהופיע בתצוגה כקונטרפונקט לפרגמנטים מתוך הנושא הראשון מופיע פעם ראשונה בכו מינור (מבוצע בידי חליל ואבוב), פעם שנייה בסול מינור (מבוצע בידי קלרינט), ופעם שלישית ברה מינור (מבוצע הצ'לים והבסים).

בהמשך יש עלייה לקראת שיא: אפיזודה נמרצת ורבת עוצמה שמתבססת על חומרים תימאטיים מתוך ה"גשר".

לאחר מכן - אזכור של הנושא השלישי, הרחבה ומודולציה על רקע של פרגמנטים מתוך הנושא המרכזי. סולו לירי של הצ'לים בליווי שברירים מתוך הנושא המרכזי מוביל את הרפריזה.

רפריזה

התצוגה חוזרת במתכונת מצומצמת ועם כמה שינויים שהבולטים בהם: הנושא הראשון מופיע בליווי מגנינה נגדית זמרתית ורחבה שמנוגנת בידי הצ'לים כהמשך לסולו הקודם שלהם.

הנושא השני מופיע היישר אחרי הנושא הראשון.

הקודה

הקודה היא מעין פיתוח מקוצר.

היא מתחילה חרישית, בהצטברות סטטית של אקורד המלווה בשברירים מתוך הנושא הראשון

Musical score for measures 475-480. The score is for a symphony orchestra and includes parts for Flute (Fl.), Clarinet in A (Cl. in A), Bassoon (Fg.), Cor (C), Cor (E), Violin I (VI. I), Viola (Vla.), and Violoncello (Vlc.). The key signature is one flat (B-flat major/D minor) and the time signature is 6/8. The score begins with a first ending bracket (1) over measures 475-478. Dynamics include *p* (piano) for the woodwinds and *pp* (pianissimo) for the strings. The woodwinds play a melodic line that is repeated in the final measure (480).

Musical score for measures 480-485. The score continues with the same instruments as the previous system. Measure 480 is marked with the number 480. Dynamics include *cresc.* (crescendo) for the woodwinds and *pp* (pianissimo) for the strings. The woodwinds play a melodic line that is repeated in the final measure (485). The strings play a rhythmic accompaniment.

היא מתפתחת לכלל גלים סוערים בכל התזמורת ומגיעה לשיאה בקודטה שבה המפעם מואץ, וחוזר החומר התמטי של הגשר.

בשיא הצולה רוב התזמורת פורש ונשארים רק כמה כלי נשיפה מעץ שמנגנים סולם יורד, בחלקו כרומטי, שמחזיר אותנו לנימה העצובה שבה הפרק נפתח - בציטוט מתוך המנגינה הנוגה של המבוא.

Andante come prima ♩ = 72

Vla. *p* *sf* *p* *dim.* *p*

520

פרק שני: Vivace non troppo

הפרק השני הוא בסולם בפה מז'ור, בעל אופי סקרצנדי ומזכיר רקוד כפרי עממי. אף הוא בנוי בצורת סונטה אלגרו.

סימני דרך

מבוא קצרצר שעיקרו צבירת מתח ושלוש קריאות "הידד" מעצב את האווירה ו"דוחף" לקראת הופעת הנושא הראשון:

Vivace non troppo ♩ = 126

Fl. *f* *à 2*

Fg. *f* *à 2*

Cor. (E) *f* *à 2*

VI. I *arco* *pp*

קלרינט סולן משמיע נושא שובב הפותח בתנופה, עובר לצעדי זהרה, ומסיים בנחיתה רכה:

10

Cl. *p*

VI. I *pp*

VI. II *pp*

Vla. *pp*

הוא מלווה בטרמולו קליל בכלי הקשת.

המשכו בשתי הכרזות תרועתיות:

Cl. in A *f*

VI. I *p*

517

Cl. in A *f*

VI. I *cresc.* *dim.*

הנושא חוזר עם עיבוי מסוים בתזמור, ואז שוב פעם שלישית, במלוא הכוח והתנופה, בתזמור מלא, כשהוא גורר אחריו חטיבת פיתוח קצרה ודחוסה המובילה אל הדומיננטה. בבת אחת המרקם מדלדל, ומוטיבים המתגלגלים כלפי מטה מכינים את הופעת ה"נושא השני".

נושא מעודן זה, המוצג בכלי הקשת לבדם, מבוסס על ירידה של סולם בסטקטו:

52

VI. I
VI. II
Vla.
Vlc.

pp

הפסוק חוזר כמה פעמים ואז נוסף לו רובד מרקמי קונטרפונקטי באבוב וקלרינט

82

Ob.
Cl. in A
VI. I

pp *sf* *pp*

התזמורת עוברת לתבנית ריתמית של דהרה, המבוססת על מוטיב מתוך הנושא הראשון, וסוגרת את התצוגה במקום ההולך ומתמעט.

חטיבת הפיתוח

חטיבת הפיתוח פותחת בצורה נמרצת בעיבוד של פרגמנט מתוך הנושא הראשון כשקול רודף קול.

VI. I

VI. II

Vla.

Vlc.

mf *cresc.*

mf *cresc.*

p

p

pizz.

p *cresc.*

110

VI. I

VI. II

Vla.

Vlc.

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

f

f

f

arco

f

אחר-כך המרקם מתכווץ והפרגמנטים מבוצעים על-ידי סולו אבוב, וסולו חליל.

המרקם נהיה שוב דחוס יותר. כלי הנשיפה משמיעים את מוטיב הדהרה ואילו כלי הקשת מלווים אותם בפרגמנטים מתוך הנושא הראשון.

Fl. *cresc.*

Cor. (C)

Cor. (E)

Timp. *cresc.*

VI. I

VI. II

Vla.

Vlc. *cresc.*

Cb.

150

Fl. *f*

Cor. (C)

Cor. (E)

Timp. *f*

VI. I *f*

VI. II *f*

Vla. *cresc.*

Vlc. *f*

Cb. *f*

העוצמה עולה מעט אך פתאום מגיח ה"נושא השני" העדין כשהוא מעוטר על ידי קונטרפונקטים שונים ופרגמנטים מן הנושא הראשון.

הפיתוח נעצר על צליל אחד שליט – ומעביר אל

רפריזה

החזרה של התצוגה כוללת מספר שינויים: הנושא הראשון במקום להתחיל בטוניקה פה מז'ור כמקובל, מתחיל בסולם מי במול מז'ור אך מיד "מתקן" את עצמו; הגשר בין שני הנושאים מבוטל; והנושא השני, העדין במקור, מופיע בתזמור מלא ובמלוא העוצמה.

קודה

כלי הנשיפה מבצעים את מוטיב הדהרה וברקע כלי הקשת מגנים שש עשרות.

220

מוטיב הדהרה מתחלף בפרגמנטים מתוך הנושא הראשון שנודדים בין הכלים ולשני הרבדים מתווסף רובד נוסף של צלילים נמשכים שמצטמצמים מבחינה ריתמית.

243

Fl.
Ob.
Cl. in A
Fg.
Cor. (C)
Cor. (E)
VI. I
VI. II
Vla.
Vlc.

הכינורות מגללים את הפרגמנט מתוך הנושא הראשון עד שהוא מתנדף.

260

VI. I
VI. I

צלילים קפיציים וחרישיים המבססים את הטוניקה - פה מז'ור - מסיימים את הפרק.

פרק שלישי – Adagio

הפרק השלישי, בלה מז'ור, מורכב משני חלקים עיקריים: א' א'.

כל אחד מהם מתפצל לחטיבות באופן הבא:

א' כולל: מבוא – א – ב א' – קטע ביניים – ב'

א' כולל: א-בא - סיום

בחלק הראשון, החטיבה הראשונה (א) הנה בסולם הטוניקה. אך שאר החטיבות נפרדות ממנה. בחלק השני כל החטיבות בטוניקה.

חלק ראשון

הכינורות פותחים את הפרק במבוא בנימה מהורהרת במלודיה קטועה המביעה תחנונים:

Adagio ♩ = 76

Cor. (C) *pp*

Tr. (D) *p cresc.*

VI. I

VI. II

Vla.

Cor. (C) *p cresc.* *f*

VI. I *f*

VI. II *ff* *dim.*

Vla. *ff* *dim.*

שברירי המלודיה מלווים בפריטה של כלי הקשת. ברקע משמיעים בכלי הנשיפה מוטיב קצבי מגוקד שמקרין רצינות.

השברירים מתלכדים לכלל מנגינה זמרתית ורומנטית שמרקמה – כינורות המלווים בפריטה – ומזכירים סרודה.

המנגינה זורמת לאיטה בפסוקים הממשיכים זה את זה ונובעים זה מזה, בדינמיקה מתגברת ונחלשת בגלים רכים.

10

VI. I

VI. II

div. pizz.

pp

VI. I

VI. II

p

p

בהמשך מופיעה מנגינה בעלת אופי המנוני המתבססת על המוטיב הקצבי של המבוא:

Ob.
Cl. in A
Fg.
Cor. (C)

40

Ob.
Cl. in A
Fg.
Cor. (C)

היא מבוצעת תחילה על ידי קרנות עם תמיכה של כלי נשיפה מעץ, אחר כך, בעוצמה רבה יותר, על-ידי אבובים, ולבסוף על-ידי התזמורת כולה במלוא העוצמה. מעבר קצרצר מוביל אל חלקה השני של המנגינה הזמרתית הרומנטית, העוברת תהליכי פיתוח והתעצמות.

51
VI. I

הופעה מחודשת של המוטיב הקצבי מחזירה אל וריאנט של המבוא שמתפקד כאן כקטע ביניים שמוביל אל גרסה מקוצרת של המנגינה הקצבית ההמונית

חלק שני

החטיבה הראשונה של החלק השני היא רפריזה מלאה של החטיבה הראשונה בחלק הראשון, אך המנגינה הזמרתית והרומנטית מופיעה בקול נמוך יותר והיא מעוטרת על ידי קווים קונטרפונקטיים שמלווים אותה.

VI. I *cantabile*

VI. II *pizz.*

Vlc.

The image shows a musical score for three string instruments: Violin I (VI. I), Violin II (VI. II), and Viola (Vlc.). The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 2/4. The Violin I part is marked *cantabile* and features a melodic line with several sixteenth-note runs, each marked with a '6' and a slur. The Violin II part is marked *pizz.* and plays a rhythmic accompaniment of eighth notes. The Viola part plays a simple harmonic accompaniment of quarter notes.

בולט הליווי בטריולות המוסיף אלמנט של מתח לפרק הרוגע. המנגינה הקצבית הרצינית חוזרת בצורה מדויקת פחות או יותר.

Fl.

Ob.

Cl. in A

Fg.

Cor. (E)

Tr. (D)

Timp.

pp

The image shows a musical score for woodwind and percussion instruments. The instruments listed are Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet in A (Cl. in A), Bassoon (Fg.), Cor Anglais (Cor. (E)), Trumpet in D (Tr. (D)), and Timpani (Timp.). The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 2/4. The Oboe, Clarinet in A, Bassoon, Cor Anglais, and Trumpet in D parts are marked *pp* (pianissimo). The Flute part has a whole rest. The Timpani part plays a rhythmic accompaniment of eighth notes.

בחזרה על החלק השני של המנגינה הרומנטית, היא מוכפלת בצ'לים ובכלי הנשיפה, הליווי בפריטה מתחלף בלגטו ונוספים כמה קווים קונטרפונקטיים.

The image shows two systems of musical notation for three instruments: Clarinet in A (Cl. in A), Violin I (VI. I), and Violin II (VI. II). The key signature is D major (two sharps) and the time signature is 2/4. The first system begins with a piano (*p*) dynamic marking. The second system includes a tempo marking of 120. Both systems feature a crescendo (*cresc.*) marking. The notation includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests.

בהמשכה יש הרחבה לקראת פוסטלוד שמתבסס על איזכורים מן החומר התימאטי של הנושא הזמרתי. הפרק מסתיים ברגיעה ובהתפוגגות.

פרק רביעי: Allegro vivacissimo – Allegro maestoso assai

הפרק האחרון מורכב משני חלקים: אחד עיקרי הבנוי בצורת סונטה-אלגרו סטנדרטית, והשני מעין המנון שחותם את היצירה כולה.

סימני זרד

"יריית פתיחה" קצרה ובעקבותיה קצב של פעמות (אלה ברווה) בסטקטו מזניקים נושא קצבי מנוקד בכינורות המתחיל בקפיצה של אוקטבה, יורד בשלבי סולם ועולה בסקונצות.

Allegro vivacissimo ♩ = 128

Fg. *ff* *p* *f p* *cresc.*

Cor. (C) *p* *f p* *cresc.*

Cor. (E) *p* *f p* *cresc.*

VI. I *ff* *f* *p* *cresc.*

VI. II *ff* *f* *p* *cresc.*

Vla. *ff*

Vlc. *ff* *p* *cresc.*

הנושא חוזר בוריאנטים שונים ובהמשכו בוקעת בכלי הנשיפה מגנינה פשוטה באופי עממי.

VI. I *cresc.*

20

VI. I *sf*

פרגמנטים של הנושא משמשים כנקודת פתיחה לגשר ממושך ורב עוצמה המציג חומרים חדשים

Fl. *ff* *à 2*

40

VI. I *ff*

הדגשות ריתמיות חריגות מאפיינות את הגשר המוביל בסיומו אל צמד הנושאים הבא.

הראשון - נושא פסטוראלי מינורי באבוב ובקלרינט המלווה על ידי כלי נגינה בודדים.

Musical score for Oboe (Ob.) in G major, 4/4 time. The piece is marked "Solo" and begins with a piano (*p*) dynamic. The melody features a mix of eighth and quarter notes, with a dynamic shift to fortissimo (*sf*) and then piano (*p*) later in the passage.

השני - מגנינה באופי של מארש חגיגי בתזמור מלכותי (עם כלי מתכת) המתפרצת אל תוך הפסטורליה וקוטעת אותה.

Musical score for Cor. (C) and VI. I. The Cor. (C) part features a rhythmic pattern of eighth notes with triplets, marked fortissimo (*ff*) and fortissimo (*sf*). The VI. I part provides a harmonic accompaniment with a similar rhythmic feel, also marked fortissimo (*ff*) and fortissimo (*sf*). The page number 90 is visible in the upper right corner.

הנושא הפסטוראלי חוזר ואיתו גם המארש המלכותי.

בהמשך מופיע קטע נמרץ שמתבסס על עיבוד מוטיבים מתוך הנושא הראשי.

Musical score for Fl., Ob., and VI. I. The Fl. part has a melodic line with dynamic markings of fortissimo (*f*), fortissimo (*sf*), piano (*p*), and fortissimo (*f*). The Ob. part provides a rhythmic accompaniment with dynamic markings of fortissimo (*f*) and piano (*p*). The VI. I part has a harmonic accompaniment with dynamic markings of fortissimo (*sf*) and piano (*p*). The page number 110 is visible in the upper left corner.

בולט דו השיח בין הכינורות לבין כלי הנשיפה מעץ.
 העוצמה גוברת, וקריאות נרגשות בכל כלי התזמורת שאליהן מצטרף בס כרומטי עולה מביאים את
 התצוגה אל סיומה.

140

Fl.
 VI. I
 Vlc.
 e Cb.

חטיבת הפיתוח

הפיתוח מביא בתחילתו את התשתית הפועמת, כשמעליה עיבוד של החומר התימטי של הנושא הראש
 העובר מסולם לסולם.

לאחר מכן מתפתח פוגטו שמתבסס על החומר התימטי של ה"גשר";

מופיעה גרסה מארשית נמרצת של הנושא הפסטוראלי; ושברירים מתוך הנושא הראשי, מסיימים את
 חטיבת הפיתוח ומובילים אל-.

רפריזה

בחזרה על התצוגה אין הפתעות. כל הנושאים מופיעים זה לאחר זה – ללא הגשר.
 הנושא הפסטורלי זוכה לפיתוח נרחב, בעוד נושא המרש נשמט לחלוטין.

חזרת המוטיבים של הנושא הראשון שוב מוביל אל קטע התעצמות שבו חוזרות קריאות התזמורת.
לקראת סיומו יש הרחבה שעולה לשיא ומשם ירידה לעבר קודטה שמאזכרת את הנושא הפסטוראלי
שנתמך על ידי נקודת עוגב בטוניקה. הסוף על הדומיננטה מעורר צפייה להמשך.

אלגרו מאסטוזו אסאי

התזמורת נכנסת במפתיע עם מנגינה מז'ורית במשקל 6/8 באופי המנוני מרומם שמזכירה בצורה
מעורפלת את המנגינה הרומנטית מהפרק השלישי

Allegro maestoso assai ♩ = 104

Cl. in A *mf* *sf*

Fg. *mf* *sf*

Timp.

Vla.

Vlc. *mf*

Cb. *mf*

400

Cl. in A *sf*

Fg. *sf*

Timp.

Vla.

Vlc. *cresc.*

Cb. *cresc.*

Cl. in A *sf* *cresc.* *sf* *sf* *sf*

Fg. *sf* *cresc.* *sf* *sf* *sf*

Timp.

Vla. *cresc.* *sf* *sf* *sf*

Vlc. *cresc.* *sf* *sf* *sf*

Cb. *cresc.* *sf* *sf* *sf*

חוזרת מספר פעמים, כל פעם בגרסה מלהיבה יותר ומביאה את הסימפוניה לידי סיום חגיגי ואופטימי.